ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΕ ΣΕΝΑ

Σὲ σένα, ὅταν κυττάζεται στὴ θάλασσα ἡ Σελήνη
ὡσὰν κ' ἐσὲ παρθένα,
ὅταν ὁ ἥλιος τὸ πρωῒ τὸ ἄπιστο κῦμ' ἀφίνει...
ὁ νοῦς μου εἶνε σὲ σένα...

Ἐσένα βλέπω ὅταν πλανῶ τ' ἀνήσυχό μου μάτι
στὸ μακρυνὸ τὸ δρόμο·
ἐσένα τὰ μεσάνυχτα στὸ κρύφιο μονοπάτι
ποὺ ὅλοι περνοῦν μὲ τρόμο.

Ὅταν τ' ἀγέρι ἀνάλαφρα τὴ θάλασσα χαϊδεύει
ἀκούω τὴ λαλιά σου·
ὅταν βαρὺ τὸ σῶμα μου τὴν ἐρημιὰ γυρεύει
ζητάω τὴν ἀγκαλιά σου.

Εἶσαι ἐδῶ πέρα, ἀγάπη μου, καὶ σὲ κρατῶ ἀπ' τὰ χέρια
γυρτὴν στὰ γόνατά μου..
Ὁ ἥλιος πειὰ βασίλεψε κ' ἔχω γιὰ φῶς τ' ἀστέρια!
ἄχ, νᾶσουνα κοντά μου...

Γκκῖτε

ΤΑ ΔΥΟ ΑΔΕΡΦΙΑ

Ἀπάνω κεῖ ψηλὰ στὸ κορφοβοῦνι,
στέκει ἕνας πύργος σ' ἔρμη σκοτεινιά·
μὰ κάτω ὅλη ἡ κοιλάδα γοργοαστράφτει,
χτυπιοῦνται, λάμπουν ἄγρια τὰ σπαθιά.

Ἀδέρφια εἶνε τὰ δυὸ ποὺ πολεμοῦνε·
ἀπ' τὸ θυμὸ εἶνε κόκκινοι, φωτιά.
Πές μου γιατὶ τ' ἀδέρφια νὰ μαλλώνουν,
μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι τους σφιχτά;

Τῶν ἀδερφιῶν τὸ μῖσος τὄχει ἀνάψῃ
τῆς Λάουρας ἡ σπιθόβολη ματιά.
Ἐρωτικὸ τοὺς ἔκαψε μεθῦσι
γιὰ τὴ γλυκειὰ περήφανη κυρά.

Μὰ τάχα ἀπὸ τοὺς δυὸ σὲ ποιόνε, πές μου,
θὰ δώσῃ τὴν καρδοῦλα της αὐτή;
Νὰ τῶβρῃς δὲν μπορεῖς ὅσο κι' ἂν ψάξῃς.
Σπαθὶ ξεγυμνωμένο, βρές το ἐσύ!

Καὶ πολεμοῦνε δίχως νὰ δειλιάζουν·
στὸ χτύπημ' ἄλλο χτύπημα ἀντηχεῖ.
Δέτε κεῖ πέρα τ' ἄγρια σπαθιά τους!
Κάτι φριχτὸ θὰ ἰδοῦν τὴ νύχτα αὐτή.

Χρόνια χιλιάδες ἔρχονται καὶ πᾶνε,
ὁ τάφος κρύβει ἀμέτρητες γενές.
Κι' ἀπ' τὸ βουνὸ ψηλὰ πάντα θλιμμένος,
ὁ πύργος ρίχνει κάτω ἔρμες ματιές.

Μὰ κάθε νύχτα στὴ βαθειὰ κοιλάδα,
—ὦ θαῦμα!—ὅλα τριγύρω ἀντιλαλοῦν.
Μόλις ἐκεῖ, μεσάνυχτα κτυπήσουν,
τ' ἀδέρφια μανιασμένα πολεμοῦν.

Ἔρρ. Χάϊνε

ἐλύτρωσε τὴν βασιλοπούλαν τῆς παραδόσεως. «Ἐδεικνύοντο μάλιστα, ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τῆς Βηρυτοῦ, τὸ παλάτιον τοῦ Βασιλέως, τὸ σπήλαιον τοῦ δράκοντος καὶ τὸ μέρος ὅπου ἐξετίθεντο τὰ θύματα αὐτοῦ· ἦτο δὲ καὶ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐπὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐγένετο ὁ φόνος τοῦ δράκοντος. Ταῦτα πάντα λεπτομερῶς περιγράφουσι ὁ Γάλλος Τεβενὺ καὶ ἄλλοι.» Κατὰ τὸν Μεσαίωνα, εἰς τὰς ἱστορίας πολλῶν ἱπποτῶν, ἀναφέρεται καὶ ὁ φόνος τοῦ δράκοντος ὑπ' αὐτῶν. Εἰς τὴν «Ἀπελευθερωθεῖσαν Ἱερουσαλὴμ» του ὁ Τουρκουᾶτος Τάσσος ἔχει καὶ μίαν περιγραφὴν τοιούτου ἀνδραγαθήματος. Ὁ Ἰταλὸς ποιητὴς φαίνεται ἔχων ὑπ' ὄψιν του εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπως καὶ ὁ ποιητὴς Ἀριόστος εἰς τὸν «Μαινόμενον Ὀρλάνδον» του.

Ὁ Ν. Πολίτης, εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ἀνδραγαθήματος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου σώζοντος τὴν βασιλοπούλαν, εὑρίσκει ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἀρχαῖον μῦθον τοῦ Περσέως, ἐλευθερώσαντος τὴν Ἀνδρομέδαν ἐκτεθειμένην πρὸς βορὰν τοῦ κήτους. Ὁ τρόπος δὲ μὲ τὸν ὁποῖον Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς, ὁ Γεώργιος Κωδινὸς ἰδίως, περιγράφουν εἰκόνας τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας καὶ ἀφηγοῦνται τὴν ἱστορίαν αὐτῶν ἀποδεικνύει τὴν ἄλυσσιν ἡ ὁποία συνδέει τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν τοῦ Περσέως καὶ τὴν Χριστιανικὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ποιηταί, πεζογράφοι, δραματικοὶ συγγραφεῖς ἀκόμη ἐξύμνησαν τὸν Τροπαιοφόρον Ἅγιον. Ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ποιήματα εἶνε καὶ τὸ τοῦ Βέλγου ποιητοῦ Βεράρεν, ἀληθινὸς ὕμνος πρὸς τὸν ὡραῖον ἀθλητὴν τῆς Χριστιανοσύνης.

Στέφ. Δάφνης

ΖΗΤΕΙΤΑΙ πρὸς ἐνοικίασιν δωμάτιον. Πληροφορίαι στὰ γραφεῖα μας, Λέκκα 7.

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ 'Ιταλικοῦ καὶ ὑποσημειώσεις τοῦ κ. Χαριλ. Ἀντωνάτου. Οὐδεὶς ἔχει δικαίωμα ἀναδημοσιεύσεως της καὶ ἐκδόσεως ἐκτὸς τοῦ μεταφραστοῦ.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς φίλους μου πιστέβουν μᾶλλον ὅτι ὁ Ἅγιος πραγματικὰ ἠθέλησε νὰ κάμῃ θαῦμα, γιὰ νὰ μοῦ ἀλλάξῃ τὴ γνώμη. Εὐχαριστῶ τοὺς φίλους αὐτοὺς γιὰ τὴ σπουδαιότητα, ποὺ κατὰ τὴ γνώμη τους, ἀπόδωσε ὁ Ἅγιος στὸ πρόσωπό μου, μὰ δὲν ἠμπορῶ, κατὰ συνείδηση, νὰ δεχθῶ τὴν τιμή, ποὺ μοῦ κάνουν. Οἱ πεποίθησές μου, ὡς πρὸς τὴ Θεότη, μοῦ ἀπαγορεύουν ἀπόλυτα νὰ λυγίσω τὸ μέτωπο μπροστὰ σ' ἄλλους, ἐχτὸς τοῦ Θεοῦ. **Μπροστὰ στὸ Θεὸ σβήνομαι καὶ μηδενίζομαι· κάθε ὅμως ὕπαρξη σὲ τοῦτον τὸν κόσμο, ὄντας πλάσμα, πρέπει νὰ λατρέβῃ κι' ὄχι νὰ λατρέβεται (1).**

Ἀργότερ, στὰ 1844, ὁ θάνατος τοῦ πατέρα μου μ' ἀνάγκασε ν' ἀναλάβω τὴ διεύθυνση τῆς οἰκογενειάς μου καὶ τὸ κυβέρνημα τῆς περιουσίας μου. Ἤμουνα τότες 34 ἐτῶν κι' ἀγνοοῦσα ὅλες αὐτὲς τὲς ὑποθέσεις. Ὁ πατέρας μου μὲ εἶχε κρατήσει πάντα μακρυὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ζητήματα. Βαρὺ σφάλμα, ποὺ τὸ ἐπωφελήθηκα ὕστερα, γιὰ ν' ἀναθρέψω τὰ παιδιά μου, μὰ ποὺ στάθηκε τότες γιὰ μένα αἰτία συμφορῶν καὶ στενοχωριῶν, ἐπειδὴ, ἀπρόβλεφτος διευθυντὴς καὶ διαχειριστής, εἶχα κάμει, στὸ μικρὸ διάστημα τῆς διαχείρησής μου, συμβάσεις μὲ τοὺς ξένους, ποὺ ὅλες ἴσως στάθηκαν ἐπιζήμιες στὴν οἰκογένειά μου.

Στὰ 1845 ἔκαμα ταξίδι στὴν Κρήτη. Μόνος μου σκοπὸς ἦταν νὰ βρῶ ἐκεῖ μορφωμένα πρόσωπα, γιὰ νὰ διαβάσω κι' ἐξετάσω μαζί τους τὰ Κρητικὰ ποιήματα, νὰ μάθω τὴ διάλεχτο, νὰ μαζέψω ὅλα τὰ ποιήματα, ὅσα πιθανὸν θὰ ἦταν γραμμένα στὴν ὁμιλούμενη γλῶσσα, νὰν τὰ μελετήσω ἐπὶ τόπου καὶ νὰ κάμω ὕστερα μιὰ συλλογὴ καὶ μιὰ ὡραία ἔγδοση ἀπ' αὐτά.

Στὸ δρόμο ἐκείνου τοῦ ταξιδιοῦ, ἐπισκέφθηκα τὴν Πάτρα, τὸ Μεσολόγγι, τὴν Κόρινθο, τὸν Πειραιᾶ, τὴν Ἀθήνα καὶ τὴ Σύρο, προτοῦ περάσω στὴν Κρήτη. Εἶδα ἐπὶ τόπου ἐκείνους, ποὺ λέμε **Λογιώτατους.** Ἀπ' αὐτοὺς ἦταν μεγάλη ποσότητα στὴν Ἀθήνα, ποὺ εἶχαν τὸν τύπο ἀπὸ μαθητές, φρεσκοβγαλμένους ἀπὸ τὸ σχολειό. Δὲν ἐκαταδεχόντανε νὰ μιλήσουν τὴ ζωντανὴ καὶ κοινὴ στὸ Ἔθνος γλῶσσα καὶ ἰσχυριζόντανε πὼς διακρίνονται, χρησιμοποιῶντας μιὰ σχολαστικὴ κορακίστικη, ποὺ τοὺς ἔκανε νὰ περνοῦν στὰ μάτια τοῦ ὄχλου γιὰ μορφωμένοι ἄνθρωποι.

Εἴκοσι χρόνια ἀργότερα, ἡ παρουσία στὸ νησί μου ἐκείνων τῶν σχολαστικῶν, τώρα κυβερνητῶν καὶ κυρίων μας, μ' ἐβεβαίωσε γιὰ τὴν ἰδέα, ποὺ εἶχα σχηματίσει γι' αὐτούς. Ἡ κατ' ἐξοχὴν γνώση τους εἶνε ἡ Γραμματική. Τὴ μελετοῦν αἰώνια· ὄχι τὴ Γραμματικὴ τῆς γλώσσας των, ποὺ δὲν τὴν καταδέχονται, ἀλλὰ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. Καὶ σὲ δὲ μποροῦν νὰ μιλήσουν τὴ νεκρὴ ἐτούτη γλῶσσα, ποὺ μελετοῦνε τὴ Γραμματική της, οὔτε καὶ νὰν τὴν ταιριάσουν μὲ τὴν ὁμιλούμενη γλῶσσα, ἐδημιουργήσανε κάποια τεχνητὴ κορακίστικη, ποὺ δὲν εἶνε οὔτε ἀρχαία, οὔτε νεώτερη, παρὰ ἕνα μίγμα, ποὺ λίγο τὸ καταλαβαίνει ὁ λαός. Αἰσθάνονται εὐχαρίστηση μ' αὐτὴν τὴν κορακίστικη μεταξύ τους, ἐνῷ τὸ σῶμα τοῦ Ἔθνους μένει στὸ σκοτάδι (2).

Δὲ μπόρεσα νὰ μαζέψω, παρὰ λίγα δημοτικὰ τραγούδια στὸ διάστημα τοῦ ταξιδιοῦ μου αὐτοῦ. Στὰ Χανιὰ τῆς Κρήτης δὲ βρῆκα κανένα μορφωμένον, ἱκανὸ νὰ μὲ βοηθήσῃ στὲς ἔρευνές μου καὶ στὴ μελέτη τῶν Κρητικῶν ποιημάτων, ποὺ εἶχα πάρει μαζί μου. Γιὰ τὰ Χανιά, τὴ μόνη πόλη, ποὺ ἐπισκέφθηκα στὴν Κρήτη, δὲ θὰ μποροῦσα νὰ εἰπῶ μεγάλα πράγματα. Περιτριγυρισμένα μὲ τοίχους, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Ἐνετῶν, εἶχαν δυὸ πύλες, ποὺ ὡδηγοῦσαν στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ. Ἡ μία, σὲ καλὴ κατάσταση ἀκόμα, εἶχε φρουρὰ ἀπὸ Τούρκους στρατιῶτες, ποὺ εἴσπρατταν τὸ δικαίωμα τῆς εἰσόδου. Ἡ ἄλλη, κατεστρεμμένη ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, δὲν εἶχε καθόλου φρουρά, καὶ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ ἐλεύθερα ὅποιος ἤθελε. Ἡ Κυβερνητικὴ αὐτὴ κατάσταση εἶνε χαρακτηριστικὴ τῆς κατάπτωσης αὐτοῦ τοῦ Ἔθνους, ποὺ **ἡ ὕπαρξή του στὴν Εὐρώπη εἶνε τώρα ἀληθινὸς ἀναχρονισμός.** Οἱ σκύλλοι, οἱ ξεσχισμένες γάτες, κι' ἄλλα παρόμοια ψοφίμια, ριγμένα κάτω ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ Διοικητῆ Πασᾶ καὶ ὁλοτρίγυρα, εἶνε δεύτερο χαρακτηριστικὸ σημεῖο τοῦ παραγηρασμένου καὶ βάρβαρου αὐτοῦ Ἔθνους.

(Ἀκολουθεῖ)

1) Σημ. Μεταφ. Τέτοιες θρησκεφτικὲς καινοτομίες ἡ σκουριασμένη ἐκείνη ἐποχὴ φυσικὰ δὲν τὲς ἐννοιωθῆ καὶ γι' αὐτὸ ὁ ὄχλος, φανατισμένος ἀπ' ὅσους εἶχαν συμφέρο νὰν τὸν κρατοῦν στραβό, θωρεῖ τὸ Λασκαρατο ἄθεο, ἐνῷ καὶ μόνο τὰ λόγια του «Μπροστὰ στὸ Θεὸ σβήνομαι καὶ μηδενίζομαι» εἶνε ἀρκετὰ νὰ δεῖξουν πόσο ἔστεκε μιὰ τέτοια γνώμη. Γι' αὐτὰ ὅμως ὅλα μπορεῖ κανεὶς νὰ λάβῃ μιὰν ἰδέα, ἂν διαβάσῃ καλὰ τὸ «Λύχνο», τὰ «Μυστήρια τῆς Κεφαλονιᾶς» κι' ἀπὸ τους «Χαρακτῆρες τοῦ μεσκοῦς σχετικοὺς μὲ τὸ θρησκεφτικὸ γενικὸ ζήτημα καὶ ἰδιαίτερα τὸ χαρακτῆρα τοῦ «Θρησκεφτικοῦ Μάρτυρα».

2) Σημ. Λασκαρ. Κάθε φορά, ποὺ παρουσιάζε κανεὶς καμιὰν ἀναφορὰ στοὺς πρώτους διοικητές, ποὺ μας ἔστειλαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὴν ἐδιάβαζαν προσεχτικά, δείχνοντας μεγάλο ἐνδιαφέρο γιὰ τὴ γλῶσσα, ποὺ μεταχειριζότουνε, χωρὶς νὰ προσέχουν στὴν ὑπόθεση καὶ παραδινόμενοι σὲ γραμματικὲς παρατηρήσεις, ἔπειτ' ἀπὸ τὲς ὁποῖες ἡ βουλειά μας ἦταν τελειωμένη!! Κι' ἐμεῖς.. ἐμεῖς.. ἀπελπιζόμαστε, βλέποντας τέτοιους δοκησίσοφους.